

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ О.М. БЕКЕТОВА

КАФЕДРА ТУРИЗМУ І ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ ТА ГОСТИННОСТІ: ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАКТИКИ ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ

МАТЕРІАЛИ

V

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

*Рада молодих вчених при Міністерстві освіти і науки України
ВГО «Інноваційний університет»
Управління культури і туризму Харківської обласної державної адміністрації
Харківський обласний туристсько-спортивний союз
Варненський вільний університет (Болгарія)
AGH Науково-технічний університет (Польща)
Varna University of Management (Болгарія)
Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова
ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України»
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
Харківський національний економічний університет імені С. Кузнеця
Київський національний університет технологій та дизайну
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» м. Дніпро, Україна
Львівський торговельно-економічний університет
Державний торговельно-економічний університет
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
Центральноукраїнський національний технічний університет
Одеський національний економічний університет
Львівський національний університет імені Івана Франка
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Луцький національний технічний університет
Криворізький національний університет
Уманський національний університет
Хмельницький національний університет
Полтавський державний аграрний університет
Одеський національний морський університет
Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького
Державний біотехнологічний університет
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Український державний хіміко-технологічний університет
Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Хмельницький національний університет
Національний транспортний університет
Тернопільський національний педагогічний університет імені В. Гнатюка
Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського
Миколаївський національний аграрний університет
Університет імені Альфреда Нобеля
Луганський національний університет імені Тараса Шевченка
Національний транспортний університет
Ізмаїльський державний гуманітарний університет*

«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ ТА ГОСТИННОСТІ: ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАКТИКИ ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ»

МАТЕРІАЛИ V МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Харків 2026

«Сучасні тенденції розвитку індустрії туризму та гостинності: Європейські практики та українські реалії»: матеріали V міжнародної науково-практичної конференції, м. Харків / колектив авторів; Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова, 2026. – 605 с.

Доповіді науково-практичної конференції містять результати досліджень стосовно теоретичних, методичних та практичних підходів щодо розвитку міжнародного та внутрішнього туризму; розвитку гостинності та інфраструктури дестинацій; економіки, менеджменту та маркетингу підприємств індустрії туризму і гостинності; розвитку інновацій, інформаційних та digital-технологій в індустрії туризму і гостинності; організації екскурсійного обслуговування в дестинаціях. Призначено для наукових, науково-педагогічних працівників, фахівців з туризму та економіки, студентів, аспірантів

Роботи друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, яку надано в рукописах, а також коректність цитованості матеріалу, і залишає за собою право не розподіляти поглядів деяких авторів на питання, що розглянуто на конференції.

Організаційний комітет:

Голова оргкомітету – Білецький І.В., ректор ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, д-р екон. наук, професор

Заступники голови: Сухонос М.К., проректор з наукової роботи ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, д-р техн. наук, професор

Телюра Н.А., начальник науково-дослідної частини ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, канд. техн. наук, доцент;

Члени організаційного комітету:

Дорошенко Г.О., д-р екон. наук, професор, директор ННІ ЕіМ ХНУМГ ім. О.М. Бекетова;
Писарева І.В., завідувачка кафедри Туризму і готельного господарства, канд. екон. наук, доцент;

Dimitrina Kamenova, Professor, PhD (VUM, Barna, Bulgaria);

Giuseppe T. Cirella, Professor, PhD, Director and Head of Research Polo Centre of Sustainability;

Угоднікова О.І., завідувачка кафедри обліку і аудиту ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, голова Первинної профспілкової організації студентів ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, голова ГО «Надихай», член Центрального комітету Профспілки працівників освіти і науки України; канд. екон. наук, доцент;

Богдан Н.М., д-р екон. наук, професор кафедри Туризму і готельного господарства ХНУМГ ім. О.М. Бекетова;

Оболенцева Л.В., д-р екон. наук, професор кафедри Туризму і готельного господарства ХНУМГ ім. О.М. Бекетова;

Свідло К.В., д-р техн. наук, професор кафедри Туризму і готельного господарства ХНУМГ ім. О.М. Бекетова;

Покоłodна М.М., канд. екон. наук, доцент кафедри Туризму і готельного господарства ХНУМГ ім. О.М. Бекетова;

Секретар оргкомітету:

Давидов Є.О., асистент кафедри Туризму і готельного господарства ХНУМГ ім. О.М. Бекетова.

підтримки зайнятості та збереження культурної ідентичності сільських громад. Одеська область, яка поєднує унікальний природно-кліматичний потенціал, багатовікові традиції виноробства, розвинений аграрний сектор та розгалужену туристичну інфраструктуру, має всі передумови для становлення провідного агротуристичного кластера в Україні. Подальший розвиток цього сектору потребує системної державної підтримки, удосконалення нормативно-правової бази, активного залучення інвестицій та формування регіональних агротуристичних брендів.

Список літератури:

1. Ткаченко Т. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу: монографія. 2-ге вид., випр. та доп. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. 463 с.
2. Кудла Н. Є. Сільський туризм: основи підприємництва та гостинності. навч. посіб./ Н. Є. Кудла. К. : «Центр учбової літератури», 2015. 152 с.
3. Тищук І.В., Ільїна О.В. Стратегія розвитку сільського зеленого туризму в Україні. *Географічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2024. № 4. С. 84–93.
4. Гіренко Н., Крамаренко Д. Перспективи розвитку зеленого готельного бізнесу в сучасних реаліях. *Development Service Industry Management*. 2025. №2. С. 207–213.
5. Махиня С.О. Сільський туризм як перспективний напрямок розвитку сільських територій. *Агросвіт*. 2024. № 14. С. 83–90.

УДК 338.48

Тютюнник С.В.,

канд. екон. наук, доцент,

професор кафедри обліку і оподаткування,

Тютюнник Ю.М.,

канд. екон. наук, доцент,

професор кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму

Полтавський державний аграрний університет

РОЗВИТОК КЛАСТЕРНОЇ МОДЕЛІ В СІЛЬСЬКОМУ ЗЕЛЕНОМУ ТУРИЗМІ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Розвиток внутрішнього туризму в Полтавській області через впровадження кластерної моделі є стратегічним переходом від розрізнених локальних ініціатив до формування цілісної екосистеми партнерства. В основі цього підходу лежить синергія між сільськими садибами, крафтовими виробниками, закладами культури та органами місцевого самоврядування, що дозволяє перетворити географічні переваги регіону на конкурентоспроможний туристичний продукт (табл. 1).

Структура кластерної взаємодії

Учасники кластера	Роль учасника кластера у моделі
Сільські садиби	Розміщення, автентичне харчування, нічліг
Крафтові виробники	Постачання крафтових продуктів (сир, мед, хліб та ін.), проведення дегустацій
Музеї та майстри	Організація культурних програм, проведення майстер-класів, сувенірна продукція
Місцева влада (ОТГ)	Інфраструктура, безпека, інформаційні центри
Туристичні фірми / гідів	Просування продукту та логістика туристів

Кластерна модель трансформує короткотривалі візити у повноцінні багатоденні подорожі, що дозволяє збільшити середній чек завдяки спільним зусиллям учасників ринку, які стимулюють гостя затриматися у регіоні на 2-3 дні. Наприклад, замість того, щоб продавати «ніч у селі», кластер продає «вихідні на Полтавщині». Учасники кластера домовляються про єдиний календар подій. Гість приїжджає на фестиваль у суботу, вечеряє в локальній ресторації, ночує в автентичній хаті, а в неділю йде на майстер-клас до фермера.

Ключовим елементом стратегії є спеціалізація територій за їхнім унікальним історико-культурним кодом, що передбачає створення тематичних мікро-кластерів, таких як етно-керамічний осередок в Опішні, гастро-містичний напрям на базі Диканьки та Гоголевого, рекреаційні зони Миргородщини та еко-філософські маршрути Пирятинського краю [1]. Маркетингова складова цієї моделі базується на створенні потужного парасолькового бренду, який забезпечує впізнаваність малих громад на національному ринку через емоційний сторітелінг, цифровізацію послуг та спільні канали онлайн-бронювання.

Створення єдиної CRM-системи для учасників кластера дозволяє збирати дані про вподобання гостей, аналізувати сезонність та впроваджувати динамічне ціноутворення. Це перетворює регіон на «Smart Destination», де турист отримує персоналізовані пропозиції через мобільні додатки з елементами доповненої реальності (VR/AR) на історичних локаціях.

Економічна стійкість таких кластерів може досягаться шляхом диверсифікації інвестиційних джерел, де пріоритет надається залученню міжнародних грантів для екологізації сервісів, використанню державних програм пільгового кредитування для модернізації садиб та реалізації проєктів державно-приватного партнерства.

Важливим інструментом залучення капіталу стає розробка детальних інвестиційних паспортів громад, які пропонують бізнесу готові майданчики для ревіталізації старовинних будівель або створення сучасних еко-комплексів на вільних ділянках із підведеними комунікаціями. Громади, своєю чергою, виступають гарантами стабільності, забезпечуючи інвесторам пільгові податкові ставки та супровід за принципом єдиного вікна.

Підсумковим результатом реалізації такої моделі стає не лише

збільшення середнього часу перебування туриста в області до трьох-чотирьох днів, а й суттєвий соціальний ефект у вигляді створення нових робочих місць для молоді в креативних індустріях та сфері гостинності, стимулювання самозайнятості сільського населення, відродження забутих промислів, розвиток сільської інфраструктури та перетворення Полтавщини з транзитного регіону на самодостатню європейську дестинацію.

Таким чином, впровадження кластерної моделі розвитку сільського зеленого туризму в Полтавській області може слугувати ключовим інструментом перетворення розрізнених локальних ініціатив у потужний економічний сектор. Завдяки синергії маркетингу та інвестиційних механізмів, регіон отримає наступні переваги: конкурентоспроможність (спільний бренд та консолідоване просування дозволять малим громадам вийти на національний та міжнародний ринки, пропонуючи не просто проживання, а комплексний «емоційний продукт»); фінансова стабільність (поєднання грантових коштів, державної підтримки та приватних інвестицій мінімізує ризики для окремих підприємців і створить надійну базу для розвитку інфраструктури); соціальний ефект (кластеризація стимулює самозайнятість сільського населення, сприяє збереженню культурної спадщини Полтавщини та зупиняє відтік молоді з громад).

Отже, перехід від моделі «окрема садиба» до моделі «територія-кластер» є стратегічним кроком, що забезпечить Полтавській області лідерство на мапі внутрішнього туризму України.

Список літератури:

1. Програма розвитку культури, туризму та охорони нерухомої культурної спадщини Полтавської області на 2026-2030 роки.
URL: <https://poda.gov.ua/documents/253439> (дата звернення: 28.03.2026)

УДК 338.48:502/504:551(477.64)

Непша О.В.,

старший викладач Кафедри географії та туризму

Цапенко М.О.,

здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня

спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія)

*Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького*

ПЕРЕДУМОВИ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ЕКОТУРИЗМУ І ГЕОТУРИЗМУ В ЗАПОРІЗЬКОМУ РАЙОНІ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ

Запорізький регіон володіє вагомим туристичним потенціалом, що формується завдяки поєднанню природних, історико-культурних, інфраструктурних і економічних чинників. Особливу привабливість становлять природні об'єкти – річка Дніпро з її притоками, гранітні масиви острова

Крамаренко Д.П., Скринник В.В., Гіренко Н.І. АГРОТУРИЗМ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	531
Тютюнник С.В., Тютюнник Ю.М. РОЗВИТОК КЛАСТЕРНОЇ МОДЕЛІ В СІЛЬСЬКОМУ ЗЕЛЕНОМУ ТУРИЗМІ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	534
Непша О.В., Цапенко М.О. ПЕРЕДУМОВИ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ЕКОТУРИЗМУ І ГЕОТУРИЗМУ В ЗАПОРІЗЬКОМУ РАЙОНІ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	536
Богдан Н.М., Падун Д.С. ДИВЕРСИФІКАЦІЯ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В КРИЗОВИХ УМОВАХ: ВНУТРІШНІЙ ТУРИЗМ.....	543

СЕКЦІЯ 8.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ.

Кирнасівська Н.В. АНАЛІЗ ДОСТУПНОСТІ ТУРИСТИЧНОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ЛЮДЕЙ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ В УКРАЇНІ.....	547
Полтавська О.В., Кухельний Д.Ю. МАРКЕТИНГОВІ СТРАТЕГІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ.....	550
Миронов Ю.Б. ІНКЛЮЗИВНИЙ ТУРИЗМ НА ПРИРОДООХОРОННИХ ТЕРИТОРІЯХ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ТА МОДЕЛІ РЕАЛІЗАЦІЇ... ..	554
Носирєв О.О., Лимаренко А.О. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОГО ТУРИЗМУ.....	556
Світлична В.Ю. ІНКЛЮЗИВНО ОРІЄНТОВАНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ІВЕНТ-ТЕХНОЛОГІЙ В АНІМАЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	562

СЕКЦІЯ 9.

КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА ЯК РЕСУРС СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Доброносова Ю.Д. КУЛЬТУРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МОЗАЇК РАДЯНСЬКОГО ПЕРІОДУ ЯК ТУРИСТИЧНИХ ОБ'ЄКТІВ.....	565
Євсєєва Д.В. НЕМАТЕРІАЛЬНА КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ УНІКАЛЬНОГО ЕТНОКУЛЬТУРНОГО БРЕНДУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД.....	569
Іваніщева О.А., Ковбасюк Д.С. ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ ВІТЧИЗНЯНОГО ВИНОРОБСТВА ЧЕРЕЗ ПРОФЕСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ СОМЕЛЬЄ В РЕСТОРАНАХ УКРАЇНСЬКОЇ КУХНІ.....	572
Носирєв О.О., Бєсєдіна А.А. СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ІСТОРИЧНИХ МІСТ.....	575
Романюк Н.В. СУВЕНІРНА ПРОДУКЦІЯ ЯК СИМВОЛІЧНИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ РЕСУРС СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ.....	579
Крамаренко Д.П., Гіренко Н.І. Сколотій Я.І. КУЛЬТУРНИЙ ТУРИЗМ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ПРІОРИТЕТ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ.....	581